

De Hof te Haarlo

Het erve Scholte van Haarlo of kortweg Scholten was een gewaard erve in de buurschap en mark van Haarlo in het kerspel Eibergen, voorgedij Geesteren. Het moet het belangrijkste goed ter plaatse zijn geweest. Het was een hof en bovendien naamgever van de buurschap. Of de hof te Haarlo echter ooit hoffuncties heeft uitgeoefend, zoals de hoven Olminkhof en Te Vaarwerk in Olden Eibergen, valt bij gebrek aan bronnen niet na te gaan.

De hof ligt aan de noordzijde van de rivier de Berkel ter hoogte van de bebouwde kom van Haarlo. Het goed is enkele jaren geleden geheel nieuw gebouwd, nadat de vorige eigenaren, de familie Memelink, het van de hand had gedaan .

De oudste vermelding - curtis in Haerle - komt voor in het inkomstenregister van het kapittel van het Stift Vreden. De hof droeg bij aan de inkomsten die het kapittel kreeg uit de Hof te Eibergen, later de Hof te Vaarwerk. Het is echter niet zeker of de Scholte van Haarlo hofhorig is geweest aan deze hof. Wel fungeerde deze hof als inzamelpunt voor de aan de Hof te Vaarwerk Wisscherpachtplichtige goederen. De scholte van Vaarwerk was verplicht de lieden die hem hielpen bij het invorderen van deze aan het kapittel van het Stift Vreden af te dragen rente, eenmaal per jaar op de Hof te Haarlo te tracteren.

In de zeventiende eeuw en waarschijnlijk al eerder, was het een pachtgoed van de heer van Borculo. In 1980 gaf de bodem nabij deze boerderij een muntschat prijs. Er werden ruim 1100 zilveren munten gevonden uit de 13e eeuw, waarmee Haarlo één van de grootste vindplaatsen van 13e eeuwse munten was. Het geld is tegen 1300 in de grond gestopt. Een selectie is te zien in het Historisch Museum De Scheper aan de Grotestraat in Eibergen.

Kerngegevens:

Wisscherpacht 1340: curtis [=hof] in Haerle

Schatting 1529: Schulte to Hairloe 1 gulden

Schatting 1553-1554: hoff tho Harloe 1 gulden

Schatting 1570-1571: de hoff to Haeloe 1 gulden

Wisscherpacht 1583: Hoff to Harle; Wisscherpacht ca. 1820: Schulte Harlo

Rookhoenderen 1592-1593: der Schulte, haevener

Verpondingskohier, 1646:

Scholt toe Haerle. Is Sijn Graeflijke Genade toestendich. Huys en gaerden van 1½ schepel geseey. Bouwlant 14 molder thientvrij, lichte garve; 4 koeweiden. Doet ther pacht overall 167 daler. Hyruit gaet 6 molder rogge, 6½ molder garsten an 't Capittel te Vreden. Den pastoor een schepel roggen, den koster een spint. Den uitganck is Wisserpacht tot last van den bouwman, soo nae Vreden gaet. Hyrbij is weinich
holtgewas. Holtgewas

Dessen vrijet Sijn Genade van de pontschattinge. 309-18-0.

297-10-0

Bennie te Vaarwerk

Literatuur:

- Kleine Reeks. Verhalen over de geschiedenis van stad en heerlijkheid Borculo, nrs. 9 (2003) en 10 (2004).
- Arent Pol, Muntvondsten uit 19 eeuwen (Den Haag, 1984).

- B.H.M. te Vaarwerk, De Hof te Vaarwerk en zijn bewoners, 1188-1900 (Eibergen, 2001), o.a. blz. 162-163.

N.B. tekst op 13 augustus 2014 van de website www.heerlijkheidborculo.nl gekopieerd.